

VALDRES
skjerper sansane

Jordfruktbarhetskurset i fjellregionen 2024

Levende og fruktbar jord

Kurset er et samarbeid mellom Omstillingsprogrammet i Nord-Aurdal kommune, Norges Vel, Nasjonalt senter for fjellandbruk, Vibhoda Holten (Sunn Jord AS) og Martin Beck

Jordfruktbarhetskurset arrangeres i 2024 i Valdres som det sjuende i rekken. Vibhoda Holten sammen med den danske rådgiveren Martin Beck er kursholdere i ei utdanning hvor bønder lærer å bygge fruktbar jord og humus.

Temaet er høyaktuelt nå som gjødselprisene går til vær, og god utnytting av næringsstoffene blir enda viktigere.

En ny agronomi er i emning hvor jordlivet står i sentrum. Dette har stor betydning for jordhelse, og dermed plantehelse og produktkvaliteten. Velkommen for å lære hvordan du kan regenerere jordhelse og samtidig få ei mer produktiv jord!

HVORFOR regenerativt jordbruk?

I produksjonslandbruket blir det sjelden tenkt på samspillet mellom planter, jord og husdyr. Mange steder er jordlivet skadet, humusinnholdet på veg ned og kulturvekstene er mindre motstandsdyktige mot stress (f.eks. tørke og hete). Jordstrukturen er ofte også skadet pga. jordpakking. I åkerbruket med ensidige vekstskifter og mye innsatsfaktorer er lønnsomheten ofte bare moderat. Næringsstoffubalansene blir ofte ikke oppdaget, som gjør at ugrasproblemene øker med enda større bruk av innsatsfaktorer.

Mange opplever dessuten at avlingene blir lavere enn forventet. På den andre siden finnes det nå nye metoder og tilnærminger, som f.eks. nye måter å gjødsle på, som gir tydelige forbedringer i jordlivet og motstandskrafta til kulturvekstene. Alternative og gjennomførbare dyrkingstiltak kan fases inn skritt for skritt. Dette vil føre til økt jordfruktbarhet og bedret lønnsomhet.

KURS for praktikere i jordbruket

Kurset retter seg mot bønder og rådgivere innenfor konvensjonell, økologisk og biodynamisk drift som driver med planteproduksjon og storfe- og småfehold, med et fokus på fôr dyrking. På kurset formidles det ny fagkunnskap fra hele verden. Metodene er utviklet og utprøvd i praksis og bygger etterhvert på et bredt erfaringsgrunnlag. Vi har nå gode resultater med regenerativ dyrking også fra Norge.

I løpet av vekstsesongen vil du lære å:

- forstå det viktigste faglige grunnlaget for ei fruktbar jord
- få oversikt over det viktigste faglige grunnlaget for god jordfruktbarhet
- vurdere tilstanden i jorda (spadeprøve) og hvordan dyrkingstiltak påvirker den
- bruke resultater fra jord- og planteanalyser til å dyrke planter med sterkt rotsystem med mindre sjukdom og skadegjørere
- bruke planter og mikrobiologi til målrettet å binde inn karbon i jorda i form av humus, og redusere nedbrytningsprosesser i jorda (bl.a. nitrat tap)
- integrere husdyra i gården, slik at disse bidrar til å bygge humus, og gjør melk-, kjøtt- og eggproduksjonen klimavennlig igjen
- lage jordforbedrende midler tilpasset gården for å stimulere jordbiologien og styre de mikrobielle prosessene i jorda
- stimulere plantevekst og plantehelse ved hjelp av vitaliserende bladsprøytinger
- måle og øke kvaliteten på kulturplantene for å oppnå bedre produkt- og fôr kvalitet

KURSMODULENE

På de fire kursmodulene over sju dager går vi gjennom følgende fagstoff:

1.

Regenerativt jordbruk

– nye veier i plantedyrkinga – jorda i fokus

- Grunnlaget for prosessene i jorda med hensyn til næringsstofftilgjengelighet og humusbygging – næringsstoffbalanse i jorda og plantehelse, jordarbeiding i levende jord

2.

Samspeilet mellom planter og jordmikrobiologi

- Mikrobiologiens betydning for plantevekst og humusoppbygging
- Fôrdyrking
- Funksjonen til ugraset
- Mikrobiell prosesstyring (MPS) og bruk av urteferment
- Skånsom jordarbeiding, bl.a. overflatekompostering av grønne plantebestand

3.

Holde plantene friske

– tiltak og hvordan måle effekten

- Lære å bruke spadeprøve m.m. for å vurdere nå-tilstanden i jorda
- Bruke bladsaftanalyser
- Plantevitalisering for å øke avling og kvalitet
- Legge til rette vekstskifter i praksis

4.

Behandling av organisk gjødsel og bruk av den nye kunnskapen på gården

- Beliving og fermentering av organisk gjødsel med ulike tilsetningsstoffer
- Kompostering i teori og praksis (mikrobiell karbonisering)
- Integrering av regenerative dyrkingsmetoder i praksis på gården

Ordinær kursavgift

- 18 000 for sju dager. Mat og evt. overnatting kommer i tillegg.
- 15 000 for tidligere deltaker og ansatte fra samme bedrift
- 10 000 for familiemedlemmer, studenter og pensjonister

Kursavgift for bønder i Valdres

- 15 000 kr per person inkludert mat. Evt. overnatting kommer i tillegg.
- 11 000 kr for tidligere deltakere og ansatte fra samme bedrift
- 8 000 kr for familiemedlemmer, studenter og pensjonister

Kursavgifta er fritatt MVA. Evt. overnatting kommer i tillegg.

Omstillingsprogrammet i Nord-Aurdal subsidierer deltakelse for bønder tilhørende i Valdres. De vil også få 50 % rabatt på individuell rådgiving. Omstillingsprogrammet vil også tilby gruppeveiledning etter avsluttet kurs.

Påmelding

Skriftlig påmelding per epost innen **15. februar 2024**
til Siri Ødegård, siri.odegaard@nord-aurdal.kommune.no

Vennligst oppgi fullstendig kontaktinfo ved påmelding:
firma, navn, organisasjonsnummer, adresse, mobilnummer og epost.

Påmelding er bindende. Begrenset antall plasser.
Etter påmelding mottar du faktura og nærmere informasjon.

OM OSS

VIBHODA HOLTEN er agroøkolog og selvstendig landbruksrådgiver bosatt i Hedalen med 17 års erfaring i landbruket innen forskning, landbruk- og miljøspørsmål. Hans spesialområder er jordfruktbarhet, jordanalyser og plantedyrking. Vibhoda ønsker å utvikle den agronomiske praksisen slik at jorda blir mer levende og produktiv basert på lokale ressurser. Vibhoda vil undervise modul 2,3 og 4.
Mobil +47 - 916 98 010 vibhoda@sunnjord.no

MARTIN BECK er selvstendig dansk landbruksrådgiver med 21 års erfaring. Hans spesialområder er jordfruktbarhet, kompostering, storfehold, korn- og fôrdyrking, grønnsaker og drivhusdyrking. Martins visjon er å bidra til å utvikle et regenerativt og robust landbruk i praksis. Martin vil undervise modul 1.
Mobil +45 - 514 22 560 martinbeck@outlook.dk www.martin-beck.dk

KURSDATOER

Modul 1: 22. – 23. februar.
(Felles samling med kursgruppe fra Norges Vel)
Sted: Hellerud gård

Modul 2: 29. – 30. april.
Sted: Vertsgård i Valdres

Modul 3: 12. – 13. juni.
Sted: Vertsgård i Valdres

Modul 4: 11. – 12. sept.
Sted: Vertsgård i Valdres

SPØRSMÅL

om kurset kan stilles
til Vibhoda Holten,
mobil 916 98 010
eller Siri Ødegård,
mobil 995 18 342.

Kurset er et samarbeid mellom Omstillingsprogrammet i Nord-Aurdal kommune, Norges Vel, Nasjonalt senter for fjellandbruk, Vibhoda Holten (Sunn Jord AS) og Martin Beck